

Provincie Noord-Brabant

Arbeidsmarktanalyse HCA Noord-Brabant

Factsheetrapportage sector zorg

De provincie Noord-Brabant heeft door Etil het onderzoek 'Arbeidsmarktanalyse HCA Noord-Brabant' laten uitvoeren. Om het menselijk kapitaal in de regio te behouden en te vergroten wil de Provincie Noord-Brabant samen met regionale stakeholders tot een actieagenda Human Capital komen. Met behulp van dit onderzoek naar waar het knelt, wat er al wordt gedaan en wat er wel en niet werkt wordt de Provincie ondersteund bij de ontmoetingen met de regionale stakeholders waarmee een basis gevormd kan worden voor aanvullende acties.

In het onderzoek staan negen door de provincie Noord-Brabant vastgestelde sectoren centraal: de zes Brabantse topclusters en drie aanpalende sectoren:

- High Tech Systems en Materialen (HTSM)
- Zorg
- Life sciences en Medische Technologie
- Bouw
- Maintenance
- Onderwijs
- Agrofood
- Logistiek
- Biobased economie

Naast het hoofdrapport is er per sector een factsheetrapportage opgesteld waarin een meer cijfermatig beeld wordt gegeven van de negen prioritaire sectoren. In de factsheetrapportages zijn gegevens opgenomen over vestigingen, werkgelegenheid, kenmerken van de werkzame personen, huidige en toekomstige arbeidsmarktspanning. De voorliggende factsheetrapportage is samengesteld voor de sector zorg.

Afbakening sector Zorg

SBI	SBI-2008 beschrijving
86	Gezondheidszorg
87	Verpleging, verzorging en begeleiding met overnachting
88	Maatschappelijke dienstverlening zonder overnachting

Werkgelegenheid (aantal werkzame personen), sector zorg

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Noord-Brabant	172.185	178.770	181.667	183.510	182.800	181.383	178.838	178.731	181.579
Helmond-de Peel	15.559	16.461	16.593	17.096	16.840	17.159	16.145	15.900	16.344
Midden-Brabant	31.595	32.402	33.069	31.798	32.203	31.764	32.807	32.873	33.725
Noordoost-Brabant	41.437	41.872	41.703	42.043	42.070	41.909	41.083	41.187	42.532
West-Brabant	45.721	48.316	49.763	49.555	48.857	48.413	46.777	46.549	46.758
Zuidoost-Brabant	37.873	39.719	40.539	43.018	42.830	42.138	42.026	42.222	42.220

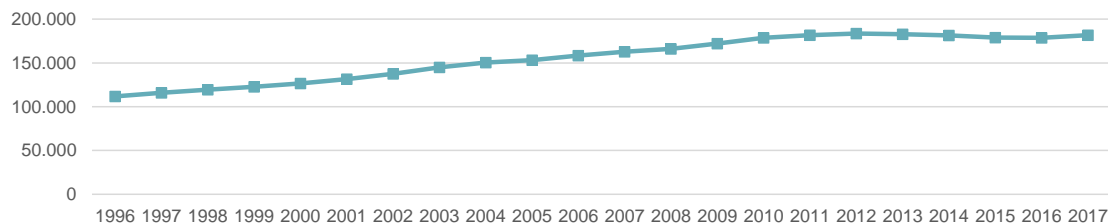
Bron: LISA, Vestigingenregister Noord-Brabant, bewerking Etil

Jaarlijkse procentuele ontwikkeling van de werkgelegenheid (aantal werkzame personen), sector zorg

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Noord-Brabant	3,6%	3,8%	1,6%	1,0%	-0,4%	-0,8%	-1,4%	-0,1%	1,6%
Helmond-de Peel	8,9%	5,8%	0,8%	3,0%	-1,5%	1,9%	-5,9%	-1,5%	2,8%
Midden-Brabant	3,9%	2,6%	2,1%	-3,8%	1,3%	-1,4%	3,3%	0,2%	2,6%
Noordoost-Brabant	2,3%	1,0%	-0,4%	0,8%	0,1%	-0,4%	-2,0%	0,3%	3,3%
West-Brabant	1,0%	5,7%	3,0%	-0,4%	-1,4%	-0,9%	-3,4%	-0,5%	0,4%
Zuidoost-Brabant	6,1%	4,9%	2,1%	6,1%	-0,4%	-1,6%	-0,3%	0,5%	0,0%

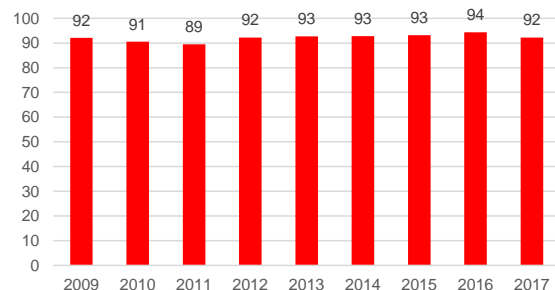
Bron: LISA, Vestigingenregister Noord-Brabant, bewerking Etil

Ontwikkeling werkgelegenheid (aantal werkzame personen), sector zorg, provincie Noord-Brabant

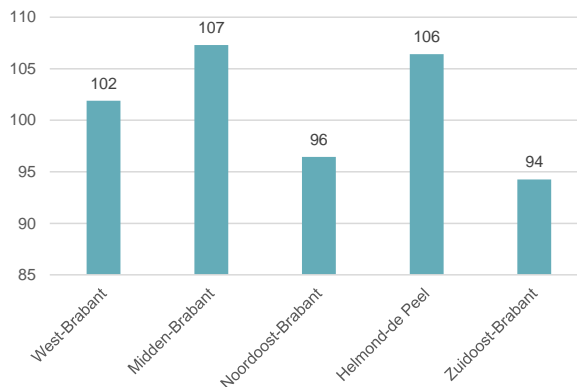
Bron: LISA, Vestigingenregister Noord-Brabant, bewerking Etil

Specialisatiegraad, sector zorg, provincie Noord-Brabant (ten opzichte van Nederland)

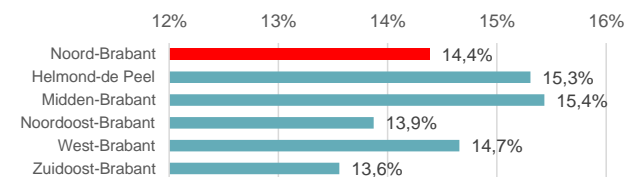

Bron: LISA, Vestigingenregister Noord-Brabant, bewerking Etil

Specialisatiegraad, sector zorg, arbeidsmarktregio's Noord-Brabant (ten opzichte van provincie Noord-Brabant), 2017

Aandeel van de totale werkgelegenheid (aantal werkzame personen), 2017

Bron: LISA, Vestigingenregister Noord-Brabant, bewerking Etil

Werkgelegenheid

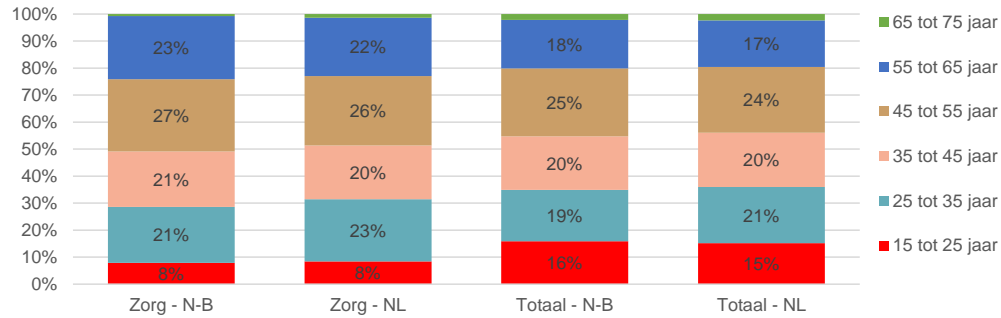
- De sector zorg heeft in 2017 een werkgelegenheidsomvang van ongeveer 181.600 arbeidspplaatsen. De sector zorg is van nature niet conjunctuurgevoelig, de ontwikkeling is sterk gerelateerd aan de overheidsuitgaven. De afgelopen jaren was er sprake van bezuinigingen in de sector waardoor de werkgelegenheidsontwikkeling terugliep, hetgeen ook goed terug te zien is in de werkgelegenheidsontwikkeling van de afgelopen jaren. Vanaf het jaar 2017 groeit de werkgelegenheid in zorg alweer. Het werkgelegenheidsniveau ligt wel nog lager dan op het hoogtepunt in 2012.
- De trend in de werkgelegenheidsontwikkeling in de afgelopen vijf jaar in de Brabantse arbeidsmarktregio's is redelijk vergelijkbaar. In 2017 is weer bijna in alle arbeidsmarktregio's sprake van een werkgelegenheidstoename.

Specialisatie

de specialisatiegraad toont of de sector in een regio een meer of minder dan gemiddeld werkgelegenheidsaandeel heeft. Is het regionale aandeel lager dan het nationale aandeel dan is de score lager dan 100 (ondervertegenwoordiging) en bij een hoger aandeel in de regio is de specialisatiegraad hoger dan 100 (oververtegenwoordiging).

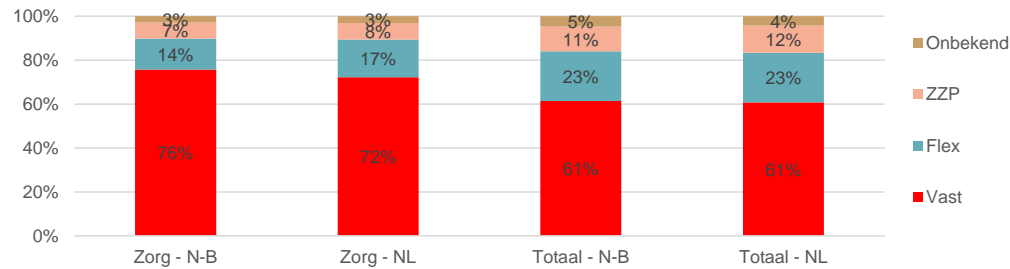
- De sector zorg komt t.o.v. Nederland relatief minder voor in Noord-Brabant. In 2017 is het werkgelegenheidsaandeel van de sector zorg 14,4% in Noord-Brabant.
- Vergelijken we de Brabantse regio's met elkaar dan valt op dat de specialisatiegraad relatief groot is in Midden-Brabant en Helmond de Peel, terwijl deze in Zuidoost-Brabant en Noordoost-Brabant lager dan het Brabantse gemiddelde ligt. West-Brabant ligt ongeveer op hetzelfde niveau als de provincie Noord-Brabant.

Verdeling werkzame personen naar leeftijd, sector zorg en totale economie, Noord-Brabant en Nederland, 2017

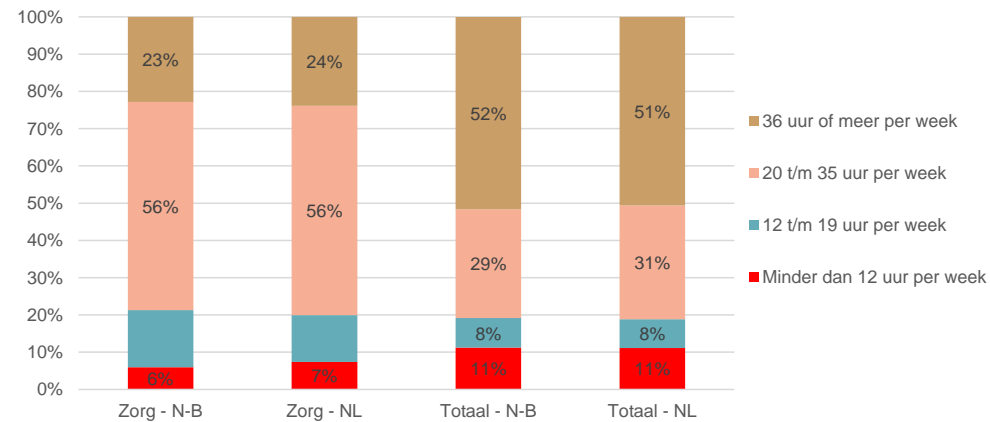
Bron: CBS (EBB), bewerking Etil

Verdeling werkzame personen naar type contractvorm, sector zorg en totale economie, Noord-Brabant en Nederland, 2017

Bron: CBS (EBB), bewerking Etil

Verdeling werkzame personen naar omvang dienstverband in uren, sector zorg en totale economie, Noord-Brabant en Nederland, 2017

Bron: CBS (EBB), bewerking Etil

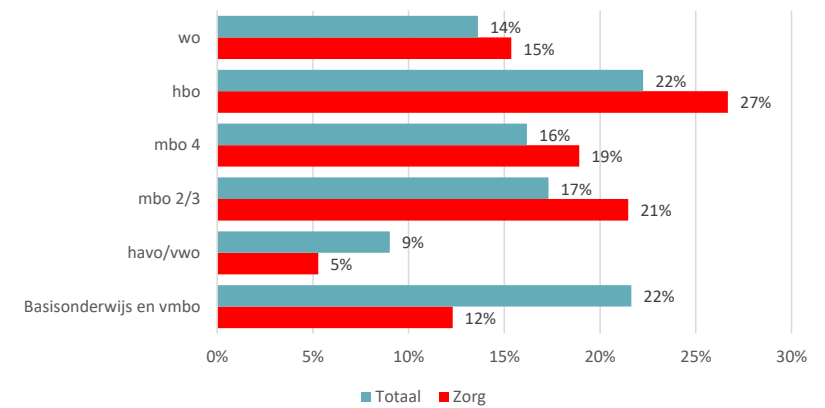
Werkgelegenheid - naar kenmerken

- **Leeftijd:** de leeftijdsamenstelling in de zorg wijkt in Noord-Brabant niet zoveel af van die van Nederland. Vergelijken we zorg met de totale economie dan valt vooral op dat het aantal ouderen in de zorg hoger ligt dan in de totale economie.
- **Type contractvorm:** het aantal werkzame personen dat een vast dienstverband heeft bij een werkgever ligt in de zorg en welzijn (circa 76%) een stuk hoger dan in de totale economie (circa 61%). Het aantal werkzame personen met een vast contract is de afgelopen jaren wel relatief sterk afgenomen.
- **Type dienstverband:** in de sector zorg is de omvang van het dienstverband t.o.v. de totale economie relatief klein. Slechts 23% werkt fulltime, hetgeen in de totale economie iets boven de 50% ligt.
- **Wil meer uren werken:** het potentieel van de werkzame personen die in de sector zorg werkzaam zijn en meer uren willen werken is relatief groot (6,9% in Noord-Brabant in 2017). In de totale economie ligt dit aandeel met 4,8% in Noord-Brabant lager. Een verklaring voor dit verschil is dat de omvang, in termen van uren werkzaam per week, van de dienstverbanden in zorg en welzijn in vergelijking met de totale economie relatief beperkt zijn.

Werkzame personen - naar beroep en opleiding

- Het opleidingsniveau van de werkzame personen in de sector zorg is t.o.v. de totale economie relatief hoog.

Verdeling werkzame personen naar opleidingsniveau, sector zorg en totale economie, Noord-Brabant, 2017

Bron: CBS (EBB), bewerking Etil

Ontwikkeling aantal vestigingen, sector zorg

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Noord-Brabant	11.288	12.767	13.860	14.890	15.809	16.855	18.122	18.875	19.991
Helmond-de Peel	1.102	1.294	1.431	1.549	1.628	1.763	1.850	1.954	2.066
Midden-Brabant	2.167	2.367	2.657	2.927	3.129	3.349	3.597	3.715	3.878
Noordoost-Brabant	2.393	2.418	2.443	2.531	2.569	2.740	2.878	2.931	3.290
West-Brabant	3.371	3.719	4.128	4.365	4.756	5.077	5.615	5.807	6.067
Zuidoost-Brabant	2.255	2.969	3.201	3.518	3.727	3.926	4.182	4.468	4.690

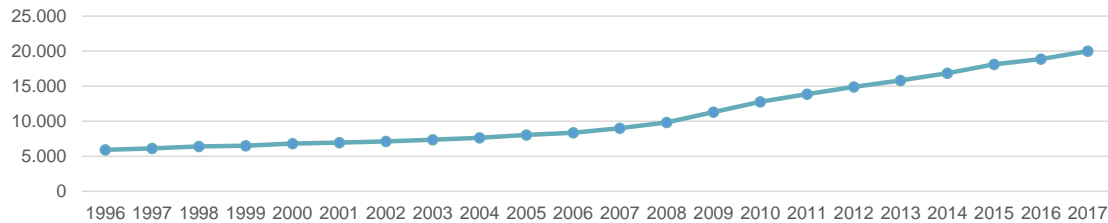
Bron: Vestigingenregister Noord-Brabant, bewerking Etil

Jaarlijkse procentuele ontwikkeling van het aantal vestigingen, sector zorg

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Noord-Brabant	14,8%	13,1%	8,6%	7,4%	6,2%	6,6%	7,5%	4,2%	5,9%
Helmond-de Peel	15,8%	17,4%	10,6%	8,2%	5,1%	8,3%	4,9%	5,6%	5,7%
Midden-Brabant	15,9%	9,2%	12,3%	10,2%	6,9%	7,0%	7,4%	3,3%	4,4%
Noordoost-Brabant	6,1%	1,0%	1,0%	3,6%	1,5%	6,7%	5,0%	1,8%	12,2%
West-Brabant	12,3%	10,3%	11,0%	5,7%	9,0%	6,7%	10,6%	3,4%	4,5%
Zuidoost-Brabant	28,3%	31,7%	7,8%	9,9%	5,9%	5,3%	6,5%	6,8%	5,0%

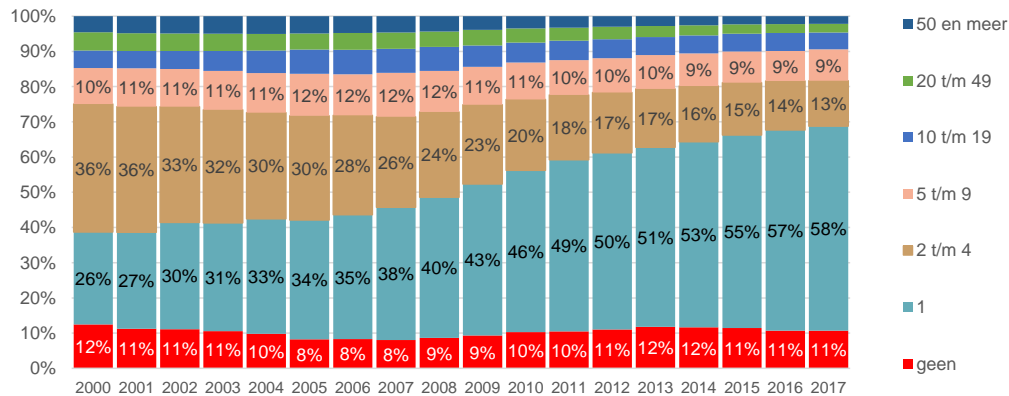
Bron: LISA, Vestigingenregister Noord-Brabant, bewerking Etil

Ontwikkeling aantal vestigingen, sector zorg, provincie Noord-Brabant

Bron: LISA, Vestigingenregister Noord-Brabant, bewerking Etil

Ontwikkeling samenstelling vestigingen naar grootteklasse, provincie Noord-Brabant

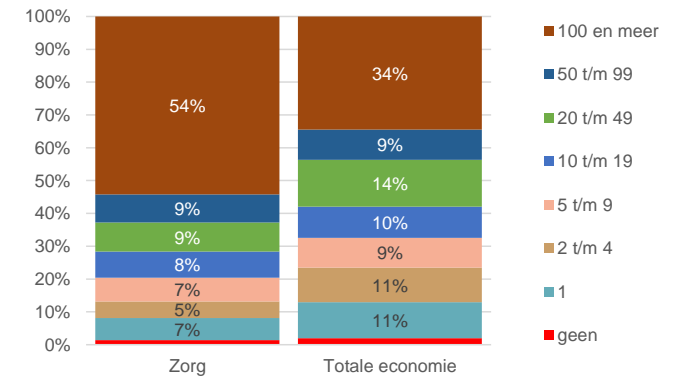

Bron: Vestigingenregister Noord-Brabant, bewerking Etil

Vestigingen

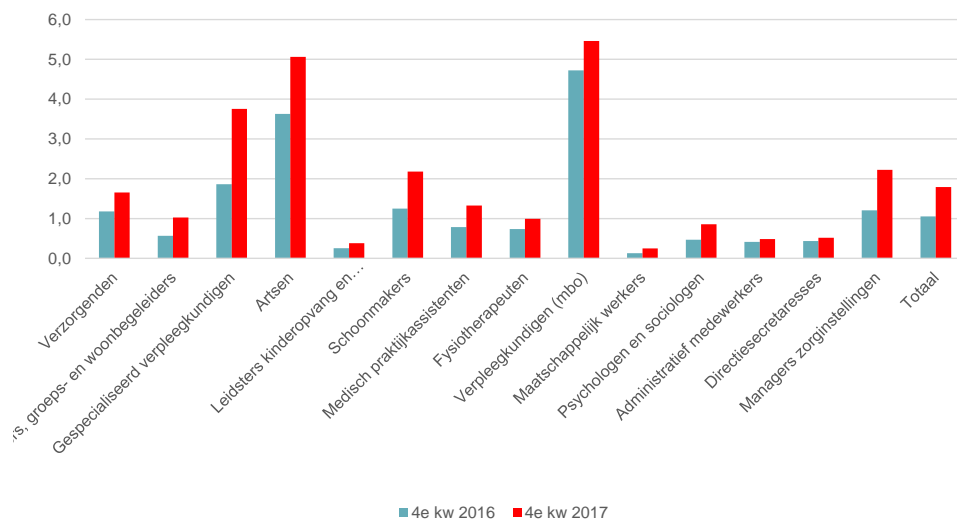
- Noord-Brabant kent in 2017 19.991 vestigingen die actief zijn in de sector zorg. Het aantal vestigingen is de afgelopen jaren aanzienlijk gestegen, hetgeen vooral komt door een toename van vestigingen met 1 werkzame persoon.
- De verdeling naar grootteklasse is binnen de Brabantse arbeidsmarktregio's redelijk vergelijkbaar. Zuidoost-Brabant wijkt enigszins af, met een relatief grote omvang van de grootteklasse 1.000 en meer werkzame personen.
- Vergeleken met de totale economie in Noord-Brabant valt op dat in de sector zorg en welzijn vestigingen actief zijn met een relatief grote personeelsomvang.

Samenstelling werkgelegenheid binnen vestigingen naar grootteklasse, sector zorg en totale economie, Noord-Brabant, 2017

Bron: Vestigingenregister Noord-Brabant, bewerking Etil

Arbeidsmarktspanning naar relevante beroepsgroep, Noord-Brabant

Bron: UWV, bewerking Etil

Verwachte toekomstige knelpunten naar beroepsgroep (relevant voor de sector zorg), 2017-2022, Nederland

Beroepsgroep	Werkzame personen Noord-Brabant, 2017 In de sector zorg		Knelpunten naar beroepsgroepen 2017-2022*				
	Aantal	Aandeel	ITKB** typering	Geen knelpunten %	Vrijwel geen knelpunten %	Enige knelpunten %	(Zeer) grote knelpunten %
	Pedagogische beroepen	12.070	7%	groot	7,5	23	0
Creative en taalkundige beroepen	420	0%	enige	0	12,1	12	75,8
Commerciële beroepen	1.840	1%	geen	20,6	64,7	14,7	0
Bedrijfseconomische en administratieve beroepen	18.080	10%	vrijwel geen	18,7	25,2	28,2	27,9
Managers	5.230	3%	groot	0	16,9	27,4	55,8
Openbaar bestuur, veiligheid en juridische beroepen	750	0%	enige	6,2	22,1	38,1	33,6
Technische beroepen	2.040	1%	groot	4,4	6	23,7	65,9
ICT beroepen	1.750	1%	groot	0	0	12,7	87,3
Agrarische beroepen	230	0%	geen	52,6	47,4	0	0
Zorg en welzijn beroepen	119.340	68%	enige	19,8	22,5	20,8	36,8
Dienstverlenende beroepen	14.490	8%	geen	76,8	18,5	0	4,6
Transport en logistiek beroepen	510	0%	vrijwel geen	40,1	45,1	0	14,8

*De beroepsklassen omvatten onderliggende beroepsgroepen.

De percentages geven aan voor hoeveel procent van de onderliggende beroepsgroepen, gewogen naar aantal werkenden, er geen knelpunten worden verwacht, vrijwel geen knelpunten, enige knelpunten en (zeer) grote knelpunten.

** Indicator Toekomstige Knelpunten in de Personeelsvoorziening naar Beroep

Bron: ROA, bewerking Etil

Huidige aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt

- Op de totale arbeidsmarkt in Noord-Brabant is er in het 4e kwartaal van 2017 sprake van een krappe arbeidsmarkt, terwijl in Nederland nog sprake is van een gemiddelde arbeidsmarktspanning.
- Kijken we specifiek naar de sector zorg, in de relevante beroepen voor de sector zorg en welzijn, dan is er ook sprake van een krappe arbeidsmarkt. Vooral de zorgberoepen verzorgenden, verpleegkundigen en artsen kennen een krappe arbeidsmarkt. In de welzijnssector is de arbeidsmarkt minder krap.
- De krapte in Noord-Brabant in de zorg is vergelijkbaar met de landelijke situatie.

Toekomstige aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt

- Voor de toekomstige verwachtingen sluiten we aan bij de gegevens van het landelijke onderzoeksprogramma AZW. Voor de beroepen in de zorg worden grote tekorten verwacht, terwijl de knelpunten voor de beroepen in de welzijnssector minder groot zijn. Naast krapte kent de sector zorg ook nog beroepen met een ruimere arbeidsmarkt, hetgeen kansen biedt voor mobiliteit tussen beroepen.

Verwachte tekorten en overschotten naar opleidingsrichting, 2017-2022, Noord-Brabant

Opleidingscategorie	Werkzame personen Noord-Brabant, 2017 In de sector zorg		Tekort/overschot 2017-2022 (totale economie, niet specifiek voor de sector zorg)	
	Aantal	Aandeel	Absoluut	als % van werkzame personen in 2017
mbo 2/3 economie	6.360	4%	-6.100	-9%
mbo 2/3 groen	200	1%	-1.200	-12%
mbo 2/3 techniek	1.450	21%	100	0%
mbo 2/3 zorg en welzijn	26.500	1%	-4.600	-9%
mbo 4 economie	6.460	4%	-4.600	-6%
mbo 4 groen	250	1%	400	3%
mbo 4 techniek	1.690	14%	3.900	6%
mbo 4 zorg en welzijn	23.550	1%	-3.200	-7%
hbo onderwijs	2.200	0%	4.900	14%
hbo taal en cultuur	1.170	0%	-1.000	-5%
hbo gedrag en maatschappij	13.370	0%	-1.700	-5%
hbo landbouw en natuur	900	0%	300	3%
hbo economie	5.490	3%	-10.300	-11%
hbo techniek	1.690	6%	10.600	18%
hbo gezondheidszorg	20.360	0%	1.600	5%
wo onderwijs	1.790	0%	200	2%
wo taal en cultuur	1.510	0%	-900	-5%
wo gedrag en maatschappij	4.710	0%	900	7%
wo landbouw en natuur	660	0%	-200	-2%
wo economie en recht	3.210	1%	-2.300	-4%
wo techniek	660	1%	4.700	22%
wo medisch	13.750	0%	600	3%

Bron: ROA, bewerking Etil

Overschot
Tekort